

Україна має всі передумови для подальшого зростання цього сегменту та створення конкурентоспроможного фондового ринку.

Список використаних джерел:

1. Ковальчук В. М. Сучасний стан та перспективи розвитку інтернет-трейдингу в Україні. *Фінансовий простір*. 2021. Вип. 4(32). С. 87-95.
2. Петренко О. В. Регулювання діяльності інтернет-брокерів в Україні. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 1. С. 54-63.
3. Іванченко Л. П., Смирнов І. В. Використання цифрових технологій у біржовій торгівлі. *Фінанси України*. 2023. № 7. С. 102-114.
4. Бондаренко Т. О. Розвиток інтернет-трейдингу в умовах глобалізації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 11. С. 67-75.

Abstract: *the trends in the development of internet trading in Ukraine, its features, and prospects in the context of financial market digitalization. The main online trading platforms, the impact of regulatory policies, and the level of population involvement in stock market operations are analyzed. Key challenges are considered, including cybersecurity, traders' financial literacy, and competition with international platforms. Promising directions for the development of internet trading are identified, particularly the integration of artificial intelligence and automated trading systems.*

Keywords: *internet trading; financial markets; online trading; stock market operations; digitalization.*

Науковий керівник:

Мікуляк К. А.

асистент

*кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 336

Вплив війни на наповнення місцевих бюджетів

Любов Сологуб,

здобувачка вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *досліджено доходи обласного бюджету Волинської області, Миколаївської області.*

Ключові слова: *фінанси; бюджет; доходи; інфляція; обласний бюджет; місцевий бюджет; надходження.*

Фінансові відносини України охоплюють багато сфер, зокрема бюджет держави. Він є об'єктом виконання головних функцій фінансів – розподільчої та контрольної, тобто формування бюджету за допомогою доходів, розподіл коштів за витратами та контроль процесу реалізації цілей за допомогою цих коштів.

Фінансовий стан України прагнув розвитку з початку незалежності, вирішувалися значущі проблеми, такі як гіперінфляція тощо. Починаючи з 2014 р. в Україні існує політична нестабільність, яка прямо впливає на економічний та фінансовий стан. Початок повномасштабної війни погіршив ситуацію. При цьому, Україна повинна продовжувати розвиватися і надалі відбудовуватися, а тому потрібно дослідити, як саме вплинули політичні процеси на бюджет для формування правильного прогнозування та стратегії розв'язання проблем.

В Україні існують такі види місцевих бюджетів: обласний, районний, бюджети міської, селищної та сільської територіальної громади. Окремо можна виділити зведений бюджет певної області та бюджет районів області. Кожний вид місцевого бюджету включає різні джерела надходження коштів та різні сфери, за якими відбуваються видатки.

Для дослідження впливу війни на дохідну частину бюджетів в Україні здійснимо порівняння обласних бюджетів Волинської та Миколаївської областей з 2021 по 2023 роки. Тобто таким чином можна буде проаналізувати вплив початку повномасштабної війни та вплив географічного розташування цих областей на бюджет.

Розглянемо наповнення обласного бюджету Волинської області. Аналізуючи дані таблиці 1 та 2 можна стверджувати, що сукупні надходження бюджету значно зменшились. Хоча за таблицею 1 можна побачити, що є збільшення на 3,76 відсоткових пункти, проте за наступною таблицею простежується зменшення доходів на 25,67 в. п. у 2023 році у порівнянні з 2021 роком.

Таблиця 1 Доходи обласного бюджету Волинської області в національній валюті

Джерела надходження	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення показника 2023 р. до 2021 р., %
Податкові надходження, грн	953 166 980,63	1 398 205 291,78	1 551 549 499,54	162,78
Неподаткові надходження, грн	137 316 621,59	142 196 277,91	215 496 400,88	156,93
Доходи від операцій з капіталом, грн	4 238 927,52	-	699 010	16,49
Офіційні трансферти, грн	2 088 048 410	980 213 918,72	1 534 698 466,14	73,5
Разом, грн	3 182 770 939,74	2 520 615 488,41	3 302 443 376,56	103,76
Виконання бюджету за доходами, %	100,3	84	101,2	

Джерело: сформовано та розраховано автором із застосуванням [2]

Це означає, що зросли інфляційні процеси. Попри це, розміри податкових та неподаткових надходжень зросли. Доходи від операцій з капіталом у 2022 р. відсутні, у 2023 році вони склали незначну частку сукупних.

Таблиця 2 Доходи обласного бюджету Волинської області в іноземній валюті (долар США)

Джерела надходження	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення показника 2023 р. до 2021 р., %
Податкові надходження, грн	35 032 986,27	38 235 133,20	40 849 169,60	116,60
Неподаткові надходження, грн	5 046 976,47	3 888 480,22	5 673 585,68	112,42
Доходи від операцій з капіталом, грн	155 798,82	-	18 403,52	11,81
Офіційні трансферти, грн	76 744 760,12	26 804 797,52	40 405 515,87	52,65
Разом, грн	116 980 521,68	68 928 410,94	86 946 674,69	74,33
Виконання бюджету за доходами, %	100,3	84	101,2	

*Для створення таблиці 2 та далі наведеної таблиці 4 було взято офіційні валютні курси НБУ долара США: курс на 30.12.2021 р. – 27,2077 грн, курс на 30.12.2022 р. - 36,5686 грн, курс на 29.12.2023 р. – 37,9824 грн.

Розміри офіційних трансфертів також зменшились. Розглянемо обласний бюджет Миколаївської області.

Таблиця 3 Доходи обласного бюджету Миколаївської області в національній валюті

Джерела надходження	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення показника 2023 р. до 2021 р., %
Податкові надходження, грн	1 349 968 500,80	1 882 146 307,24	1 819 921 675,52	134,81
Неподаткові надходження, грн	165 531 230,85	206 461 753,54	378 564 420,73	228,70
Доходи від операцій з капіталом, грн	12,80	-	3 727 116	29118093,75
Офіційні трансферти, грн	2 180 154 813,23	1 198 749 344,11	1 648 404 462,46	75,61
Разом, грн	3 695 654 557,68	3 287 357 404,89	3 850 617 674,71	104,19
Виконання бюджету за доходами, %	98,7	87	91,5	

Джерело: сформовано та розраховано автором із застосуванням [2]

Аналізуючи дані таблиць 3 та 4, можна сказати, що сукупні доходи бюджету також зменшилися. Проте, значно збільшилися доходи від операцій з капіталом та неподаткові надходження.

Таблиця 4 Доходи обласного бюджету Миколаївської області в іноземній валюті

Джерела надходження	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення показника 2023 р. до 2021 р., %
Податкові надходження, грн	49 617 148,85	51 468 918,89	47 914 867,82	96,57
Неподаткові надходження, грн	6 083 984,71	5 645 875,25	9 966 837,82	163,82
Доходи від операцій з капіталом, грн	0,47	-	98 127,45	20 857 985,79
Офіційні трансферти, грн	80 130 066,61	32 780 837,77	43 399 165,47	54,16
Разом, грн	135 831 200,64	89 895 631,91	101 378 998,55	74,64
Виконання бюджету за доходами, %	98,7	87	91,5	

Джерело: сформовано та розраховано автором із застосуванням [2]

Порівнюючи дохідну частину бюджетів двох областей можна побачити, що сукупні доходи реально скоротилися у рівній пропорції через масу причин, включаючи інфляцію. Є відмінності лише у наповненні окремих складових доходів.

Список використаних джерел:

1. Першко Л.О., Ріппа М.Б. Фінанси: навчальний посібник. 2019. С.15-16.
2. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>
3. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/archive/2021-12-30/>

Анотація: *the regional budget revenues of Volyn region and Mykolaiv region were investigated.*

Ключові слова: *finances, budget, income, inflation, regional budget, local budget, revenues.*

Науковий керівник:

Мікуляк К.А.,

асистент

кафедри фінансів, банківської справи та страхування